

Persbericht Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse Regering &
Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale economie en Landbouw

Gezocht: 30.000 nieuwe talenten voor een klimaatneutrale Vlaamse basisindustrie

De Vlaamse industrie doet volop inspanningen om de klimaatdoelstellingen te halen. Hiervoor zijn niet alleen innovatieve technieken nodig, er zijn ook voldoende werkkrachten nodig. De komende 15 jaar is er nood aan 30.000 nieuwe talenten in de basisindustrie, waaronder de sectoren chemie, kunststoffen, metalen en staal. Het gaat dan vooral over technisch geschoolden op alle niveaus: technici, operatoren, wetenschappers en ingenieurs. Om aan de aanwervingsbehoefte te voldoen, zullen meer jongeren een STEM-opleiding moeten volgen. Bovendien zullen ook de taken van de 76.000 werknemers die momenteel aan de slag zijn in deze sectoren sterk evolueren. Voor hen is er nood aan doorgedreven om- en bijscholing in groene en digitale thema's. Dat blijkt uit de studie 'Skills roadmap voor de Vlaamse klimaattransitie' van het adviesbureau Roland Berger die op vraag van Vlaams minister van Werk Hilde Crevits werd uitgevoerd. Die studie werd vandaag voorgesteld tijdens een bezoek aan isolatiespecialist en schuimrubberproducent Recticel in Wetteren.

De Europese ambitie om tegen 2050 klimaatneutraal te worden, vormt een enorme uitdaging voor de Vlaamse basisindustrie. Naar aanleiding van de studie "Naar een koolstofcirculaire en CO2-arme Vlaamse industrie" die vorig jaar werd voorgesteld, riep minister Crevits op tot een klimaatsprong in de basisindustrie om gezamenlijk tot een gecoördineerde aanpak te komen. Zo zullen industriële processen grondig moeten veranderen, bijvoorbeeld door het gebruik van nieuwe grondstoffen of gerecycleerd materiaal en slimmere energievoorzieningen. Ook een nog intensere uitwisseling tussen bedrijven dringt zich op.

"Onze economie en onze werkvloeren worden met de dag klimaatvriendelijker en digitaler. Ook onze industrie is in volle transitie. Om de omschakeling naar een groene economie te maken, is het niet alleen belangrijk dat de nodige innovatieve technieken aanwezig zijn. Ook onze werknemers moeten we voorbereiden op de werkvloer van de toekomst. Op die manier blijft hun job toekomstbestendig en kunnen ze actief meewerken aan de groene transitie van onze basisindustrie. Samen met de sectoren gaan we hen hierin begeleiden door voldoende opleiding te voorzien. Deze studie bevestigt dat we elk talent nodig zullen hebben." - Hilde Crevits

Een groene transformatie van de Vlaamse basisindustrie vraagt niet alleen investeringen in innovatieve technieken en processen. Het vraagt ook om nieuwe competenties en nieuwe profielen. Om te onderzoeken welke competenties in de toekomst op de werkvloer steeds meer aan belang zullen winnen en hoe we werknemers daarop kunnen voorbereiden, heeft Vlaams minister van Werk Hilde Crevits een studie laten uitvoeren. De studie brengt de belangrijkste uitdagingen tot 2035 in kaart.

"De sleutel voor een succesvolle klimaattransitie ligt bij de industrie. Duurzame processen en circulaire materialen vragen echter om talent met de juiste skills. We investeren daarom fors in sectorale opleidingscentra, in samenwerking met sociale partners, het onderwijs en de VDAB. Daar ligt de grootste uitdaging: de instroom van meisjes en jongens met een STEM-diploma moet hoger, levenslang leren wordt de norm en we moeten de jonge generatie vooral overtuigen dat een job in de industrie een job met positieve impact is waar ze echt het verschil kunnen maken voor het klimaat." zegt Yves Verschuere, gedelegeerd bestuurder van essenscia, de sectorfederatie van de chemie, kunststoffen en life sciences.

Nood aan 30.000 nieuwe talenten en opleiding van 59.000 werknemers in groene thema's

In de studie worden 7 beleidsuitdagingen naar voren geschoven. Zo zullen er 30.000 nieuwe mensen nodig zijn tot 2035, goed voor circa 40% van het huidige aantal werknemers in deze sectoren. Het gaat dan vooral over jobs als wetenschappers, ingenieurs, technici, maar ook verkopers, managers en ondersteunend personeel op juridisch, maatschappelijk en logistiek vlak.

"Innovatie, digitalisering en de opmars van vernieuwende technologieën zorgen er dus niet voor dat jobs verdwijnen", aldus Vlaams minister van Werk Hilde Crevits. "Integendeel, het zorgt er net voor dat er jobs bijkomen. Enerzijds moeten we dus nieuwe talenten aantrekken, anderzijds moeten we de werknemers die nu al in deze sectoren aan het werk zijn, goed bijscholen."

Voor de schaarse STEM-profielen zijn gegeerd, wat naast de nood aan nieuwe profielen een tweede uitdaging vormt. Daarom zet Vlaams minister Hilde Crevits volop in op STEM-academies om meer jongeren richting STEM-jobs te leiden. In 2019 hadden 162 gemeenten een STEM-academie, dit aantal is in 2020 gestegen tot 221 gemeenten. Het is de ambitie om in elke gemeente in Vlaanderen een academie op te richten zodat jongeren daar kennis kunnen maken met techniek en wetenschap. Er ligt ook een nieuwe STEM-agenda klaar die verder inzet op een hogere instroom in STEM-opleidingen en -loopbanen, op STEM-specialisten en op het algemeen versterken van STEM-competenties in de maatschappij: de 'STEM-geletterdheid'. Het nieuwe actieplan gaat bewust verder dan het onderwijs alleen en streeft naar voldoende STEM-competenties bij elke Vlaming zodat iedereen mee kan in een maatschappij waar techniek en technologie aan belang winnen.

Ook zullen circa 59.000 werknemers bijgeschoold moeten worden inzake kennis over groene thema's, waaronder duurzaam design, (hernieuwbare) energie, efficiëntie, circulaire productie en het ontwikkelen van duurzame business modellen. Wat betreft nieuwe vaardigheden gaat het onder andere over duurzaam en klantgericht product- en materiaalontwerp, duurzaam energiemanagement, recyclagetechnieken, milieu-impact kwantificatie en verkoop van producten en diensten in de circulaire economie.

"Tegen alle verwachtingen rond digitalisering en automatisering in zien we dat de energie-intensieve industrie structureel zal moeten gaan aanwerven in de komende jaren, en dat er op grote schaal zal moeten worden ingezet op het upskillen van de werknemers in de verschillende sectoren."

Enkel op die manier zal de transitie naar een klimaatneutrale basisindustrie kunnen slagen, want de menselijke factor blijft wel degelijk heel belangrijk", aldus Frederick Van Gysegem van adviesbureau Roland Berger.

“Een belangrijke pijler van onze duurzaamheidsstrategie is het ‘People Priority Plan’, waarmee we een inspirerende werkomgeving willen creëren. We zetten sterk in op het ontwikkelen van de talenten van onze medewerkers door opleidingen aan te bieden (zowel digitaal als klassikaal), door training op de werkvloer te organiseren, maar ook via persoonlijke coaching. Zo proberen we, als innovatief bedrijf dat bijdraagt tot oplossingen voor een circulaire economie en een koolstofarme samenleving, onze medewerkers aan ons te binden en nieuwe talenten aan te trekken”, zegt Jean-Pierre De Kesel, Chief Sustainable Innovation Officer.

Nood aan ‘soft skills’ en basis digitale werkvaardigheden

Tot slot blijkt uit de studie dat de zogenaamde ‘soft skills’ aan belang winnen. Vaardigheden die bij zo’n 67.000 werknemers verder ontwikkeld en getraind moeten worden. Het gaat dan bijvoorbeeld over creatief denken, flexibel plannen en organisatie- en transformatiemanagement. De grootste uitdaging is een flexibele arbeidsorganisatie en planning. De fabrieksvloer zal namelijk getransformeerd worden door robotisering, digitale sturing, industrie 4.0,... Dat vraagt om nieuwe vormen van werken, organiseren en leidinggeven.

Daarnaast bracht de studie het belang van te kunnen werken met digitale tools zoals een tablet, computer of smartphone of het werken met digitale technieken zoals augmented reality onder de aandacht. Dit is van belang voor 49.000 werknemers binnen de sector, waarvan voornamelijk operatoren en technici.

Vooraf kwetsbare groepen zoals ouderen, kortgeschoolden en huishoudens met lagere inkomens hebben het moeilijk om de golf aan digitalisering te volgen waardoor er een socio-economische digitale kloof ontstaat. Deze kloof vertaalt zich vervolgens op de werkvloer. Om die kwetsbare groepen digitaal mee te krijgen, investeert Vlaams minister Hilde Crevits 50 miljoen euro in de oprichting van 100 digibanken over heel Vlaanderen.

Vlaams minister van Werk Hilde Crevits: *“Het is goed dat we nu een concreet zicht hebben op de omvang van deze uitdaging en gericht aan de slag kunnen gaan. Samen met de betrokken sectoren, overheid én VDAB sluiten we een alliantie en worden de komende maanden concrete acties ondernomen om de bevindingen van de studie om te zetten in actie. In het relanceplan voor de arbeidsmarkt “Alle hens aan dek” hebben we alvast resoluut gekozen voor meer opleiding, voor competentiechecks en transitie tussen en binnen sectoren. 2021 moet de start zijn van de ‘learning twenties’. Zo hebben we recent het Vlaams opleidingsverlof uitgebreid zodat er meer uren én budget zijn om een opleiding te volgen. We voorzien ook specifieke initiatieven en budgetten voor opleidingen in cybersecurity en AI. Er zijn de jaarlijkse ESF-oproepen en we hebben de Vlaamse AI Academie opgericht.”*

Link naar het volledige rapport: <https://www.vlaanderen.be/publicaties/een-skills-road-map-voor-de-vlaamse-klimaattransitie-met-focus-op-de-energie-intensieve-industrie>

PERSCONTACT: Arne De Brabandere – woordvoerder – 0496 02 98 89

